

PIOTR SZUDEJKO

Przerywanie ciąży – rozważania w świetle orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 1/20

Streszczenie

Artykuł przedstawia problematykę prawnej regulacji przerywania ciąży w kontekście działalności orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego (TK), w szczególności orzeczenia w sprawie K 1/20.

Rozważania otwiera analiza modeli regulacji praktyk przerywania ciąży oraz rozwiązań przyjętych w polskim systemie prawnym, wraz z krótkim wprowadzeniem historycznym. Uwypuklona została doniosłość problematyki, wynikająca z zasadniczych różnic światopoglądowych pomiędzy zwolennikami i przeciwnikami dopuszczalności praktyki przerywania ciąży.

Omówiono prawo do życia jako element systemu praw człowieka, zarówno w ujęciu przepisów prawa międzynarodowego, jak i przepisów konstytucyjnych.

Następnie przedstawione zostały polskie przepisy dotyczące dopuszczalności przerywania ciąży wraz z rysem historycznym, ze szczególnym uwzględnieniem wyroku w sprawie K 26/96. Na podstawie powyższych rozważań omówiono rozstrzygnięcie w sprawie K 1/20, w ramach którego TK stwierdził niezgodność z Konstytucją RP tzw. przesłanki embriopatologicznej przerywania ciąży. Przedstawiono polemikę z uzasadnieniem rozstrzygnięcia, z uwzględnieniem popełnionych przez TK błędów interpretacyjnych w zakresie konstytucyjnej i międzynarodowej formy prawa do ochrony życia. Wskazano, że w polskim systemie prawnym istnieje wyłącznie prawo do ochrony życia, nie zaś prawo do życia, na które powołuje się zarówno TK, jak i większość doktryny.

Mimo że rozstrzygnięcie to nie powoduje usunięcia normy z systemu prawnego, autor zwraca uwagę na konsekwencje praktyczne jego wydania, w szczególności występowanie tzw. efektu mrożącego oraz nieuzasadnionej aktywności organów ścigania.

W końcowej części artykułu przedstawione zostały wnioski odnośnie do sposobu prawnego uregulowania przerywania ciąży.

Słowa kluczowe: prawo do ochrony życia – prawo do ochrony zdrowia – przerywanie ciąży – Trybunał Konstytucyjny – wyrok